

Ontwikkelingsperspectief Bonaire

Presentatie Economic Forum Bonaire

20 April 2009

C.J. Jepma

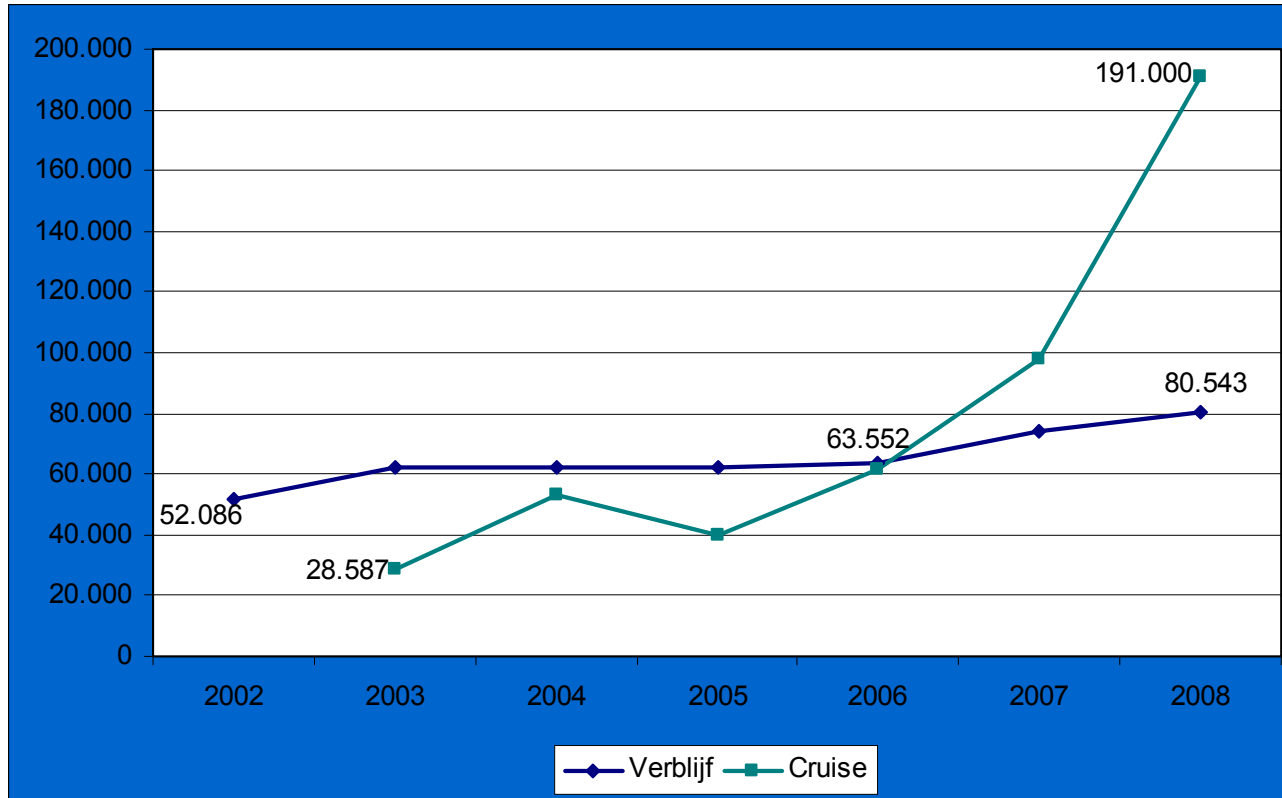
Rijksuniversiteit Groningen/ Energy Delta Institute

Ontwikkelingsperspectief Bonaire

- Economie Bonaire enerzijds dorp, anderzijds land. Modeleren is dus lastig.
- Economische ontwikkeling Bonaire sterk verbonden met omvang toerisme
- Focus hierna op relatie beschikbaarheid toeristische units, aantal verblijfstoeristen, werkgelegenheid, bevolkingsomvang
- Veronderstelling: aanbod scheidt vraag
- Middellange termijn perspectief

Ontwikkelingsperspectief Bonaire

Figuur 1 Ontwikkeling van het aantal verblijfs- en cruisetoeristen per jaar^[1]

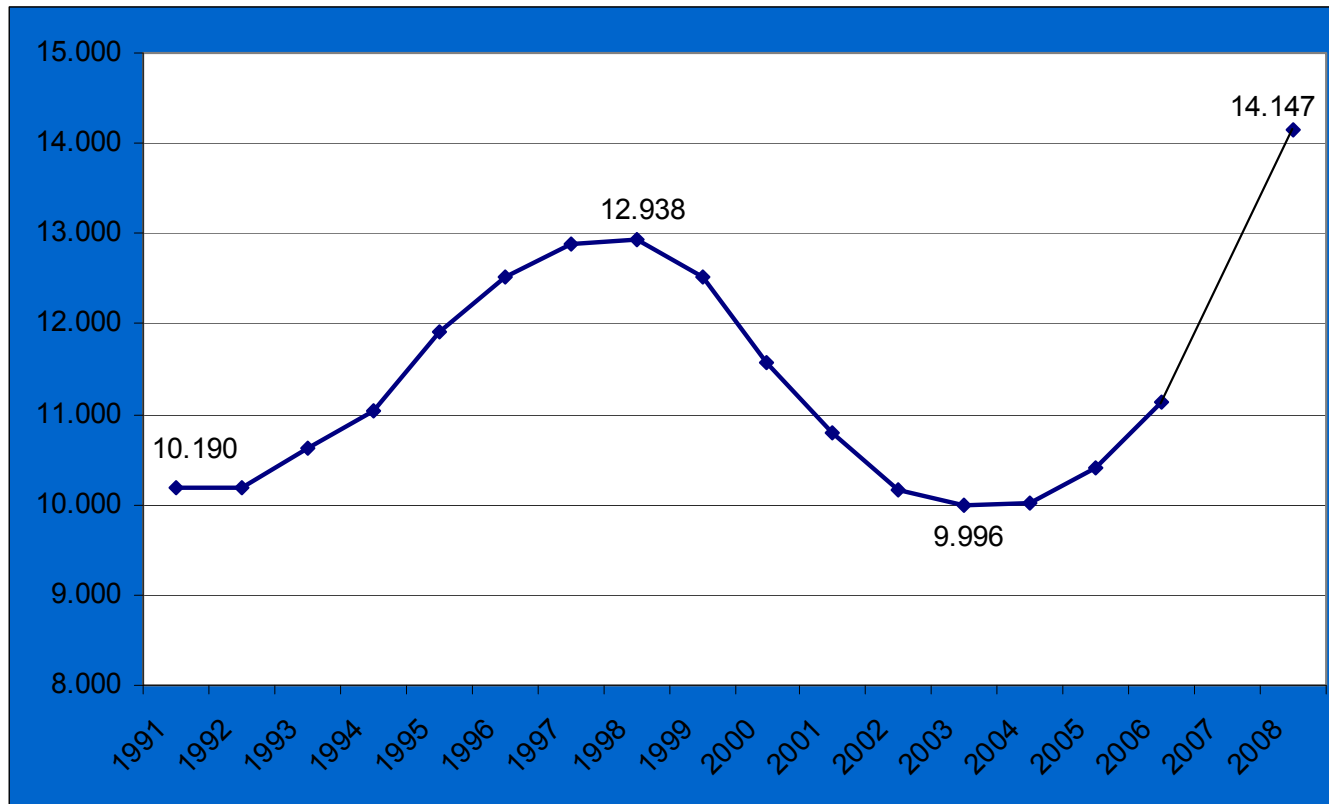

Bron: DEZA/TCB ^[1] De waarden voor 2008 zijn schattingen op basis van half jaar cijfers

- Groei toerisme '81-'91: 200%; '91-'02: 0%; '02-'08: 60%, wv 2/3 in '07-'08
- Groei cruisetoerisme '02-'08: 600%, wv circa 500% in '07-'08

Ontwikkelingsperspectief Bonaire

Figuur 2 Ontwikkeling van het aantal inwoners

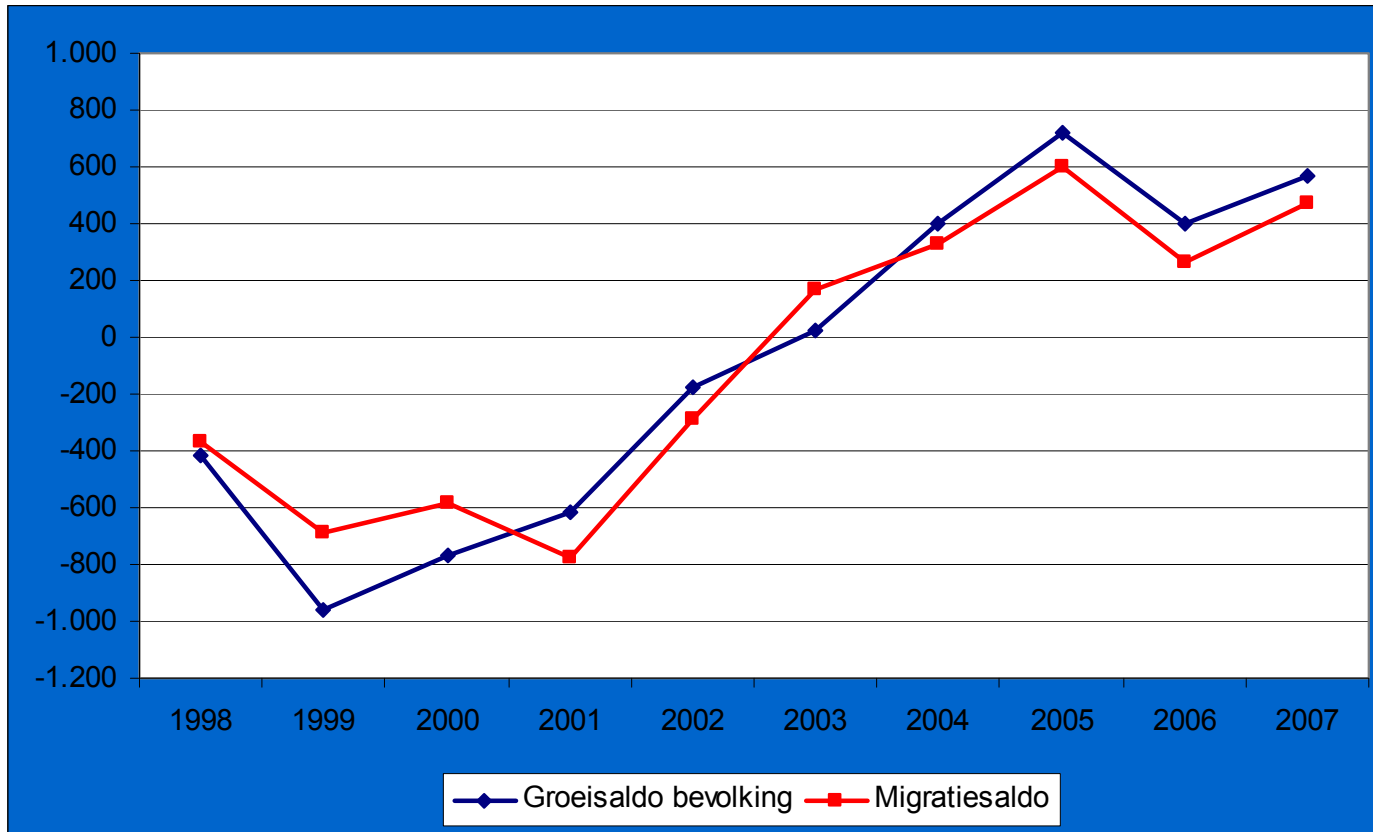

Bron: CBS & Bevolkingsregistratie

- Groei bevolking '02-'06: 10%; '02-'08: 38%; verschil vanwege zeer sterke toename '07-'08

Ontwikkelingsperspectief Bonaire

Figuur 3 Verhouding tussen groeisaldo van de bevolking en het immigratiesaldo

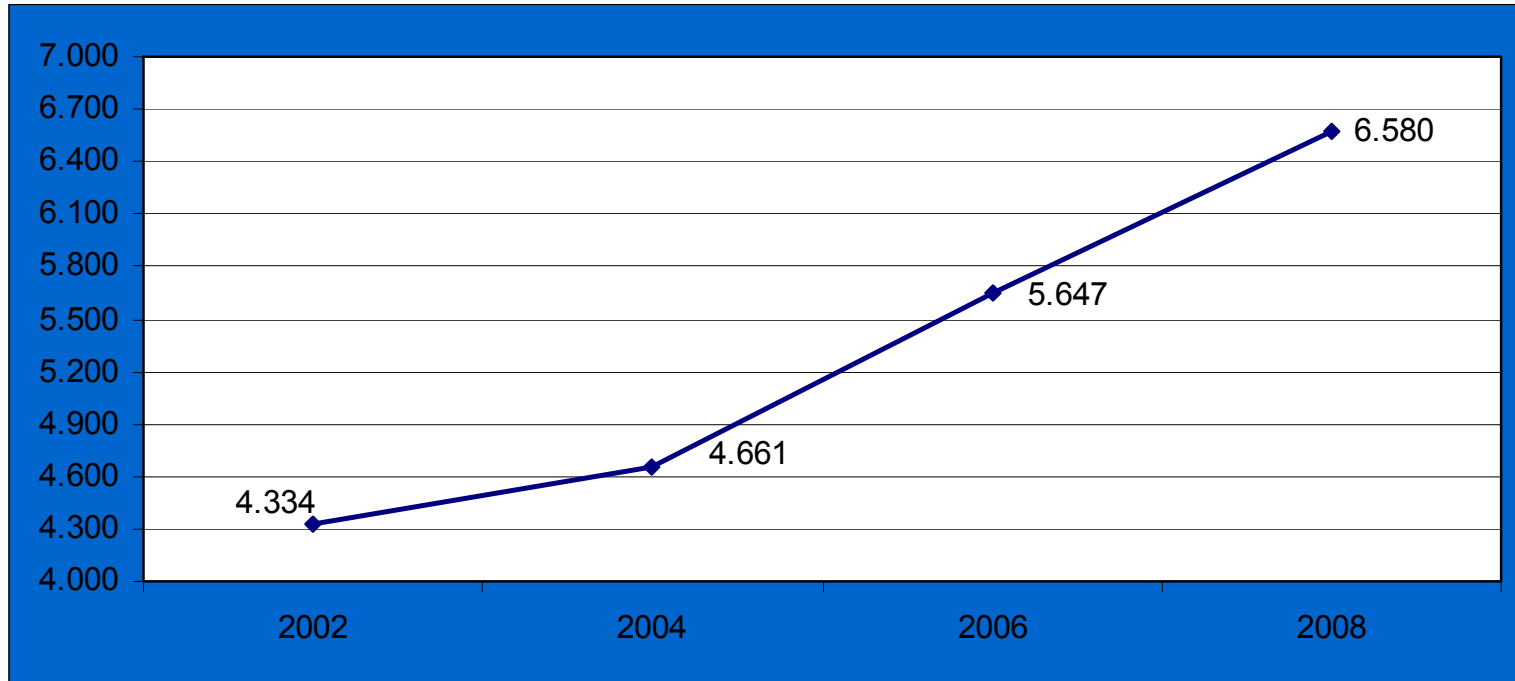

Bron: CBS

- Groei bevolking bijna geheel op basis van migratie

Ontwikkelingsperspectief Bonaire

Figuur 4 Ontwikkeling van het aantal werkenden

Bron: CBS

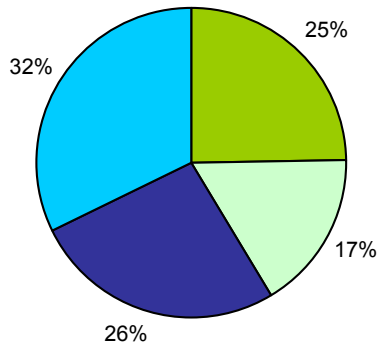
- Toename werkgelegenheid '02-'06: 30%; '02-'08: 52%. Verschil t.g.v. snelle toename '07-'08.

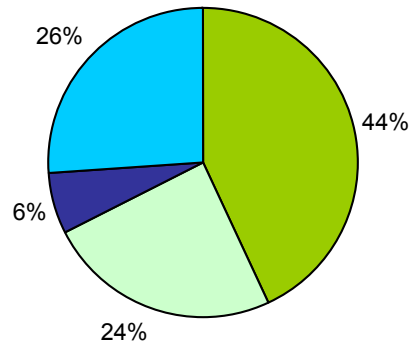
Ontwikkelingsperspectief Bonaire

Figuur 5 Werkenden naar economische positie en geboorteplaats in 2008

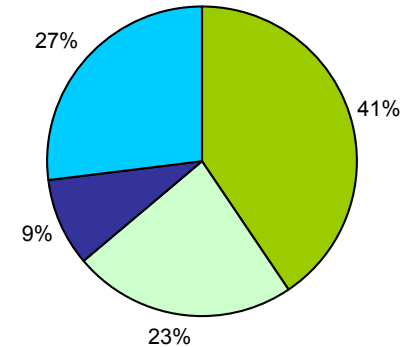
Werkgevers & Zelfstandigen

Werknemers

Totaal

■ Bonaire ■ NA+Aruba ■ Nederland ■ Elders

Bron: CBS

- Aandeel Bonairianen werkgevers 25%; werknemers 44%;
- Aandeel in totale werkgelegenheid 41%; bevolking 60%

Ontwikkelingsperspectief Bonaire

- Voorgaande gegevens suggereren een sterk mechanisch verband tussen aantal toeristische units, omvang toerisme, werkgelegenheid en omvang bevolking.
- Aldus valt een simpel multiplicatormodel op te stellen voor Bonaire.

$$\Delta U \rightarrow \Delta T \rightarrow \Delta W \rightarrow \Delta B$$

U= aantal (toeristische) units

T= aantal verblijfstoeristen

W= werkgelegenheid

B= bevolkingsomvang

Ontwikkelingsperspectief Bonaire

- Vraag 1: Als aantal units toeneemt, hoeveel neemt toerisme toe?
- Schatting 2008: 77.000 toeristen op 1400 units, dus circa 55 per unit
- Veronderstelling 70% van toeristen gebruikt betaalde unit (TCB), verblijfsduur per toerist gem. 7 dagen; gebruik per unit 1,35 persoon. Levert totaal circa 490.000 overnachtingen (TCB, '07: 496.000)

- Vraag 2: Als aantal toeristen toeneemt, hoeveel stijgt werkgelegenheid?
- Schatting '02-'08: per 13 aditionele toeristen 1 extra baan
- Dit getal ligt lager dan vaak verondersteld, doordat extra units ook aditionele investeringen vergen in utiliteitsniveau en overige diensten.

- Vraag 3: Als de werkgelegenheid met 1 baan toeneemt, hoeveel neemt dan de bevolkingssomvang toe?
- Schatting o.b.v. recente gegevens: 1,8 persoon
- Opwaarts effect van pensionado's; neerwaarts effect door migranten zonder gezin

Ontwikkelingsperspectief Bonaire

- Combineren we e.e.a., dan geldt o.b.v de vermenigvuldiging van de drie multiplicatoren: $\Delta B = 7,65\Delta U$
- In woorden: bij een bouw van 10 additionele toeristische units zal de bevolking met circa 75 personen toenemen.
- Momenteel zijn er harde plannen voor ruim 600 additionele units en zachte plannen voor nog 400 (totaal van 1400 naar 2400).
- *N.B. Pourier (1992): 1600 max in 1998*
- *huidig bestuursprogramma: circa 1800 in 2011*
- **Uitgaande van bovengenoemde samenhang zou een toename van het aantal units met 1000 impliceren dat de bevolking op redelijk korte termijn met circa de helft toeneemt richting 22.000.**
- **Het lijkt aannemelijk dat het aandeel Bonairianen op de totale bevolking dan van meerderheid omslaat in minderheid.**